

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oară 6 cr., a treia-oară 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăce Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Numeri singuratici à 5 cr. se vând la »Tipografia«, soc. pe acțiuni

Numeri singuratici à 20 bani se vând la librăria G. Cârjan, Plocești

Situația „pactului“.

Situația monarhiei austro-ungare este identică azi cu situația *pactului* dintre Austria și Ungaria. Chestiunile naționale, cari agită masele popoarelor și clocotesc pretutindenea se manifestă, se grupează și se validează, în jurul acestei chestiuni a pactului. E o necesitate financiară-economică a monarhiei ca chestiunea pactului să se resolve. Dar' marile chostii naționale, luptele vehemente ce se dau între popoare împedecă încheierea pactului, și astfel, de atâta timp nouă și nouă fase ne arată situația pactului, după-cum nouă și nouă situații se formează în luptele naționale din Austria.

Pagubă numai, că luptele naționale operează pozitiv și cu efect numai în partea de dincolo a monarhiei. Aici, la noi naționalitățile sunt formal înlănuțuite. Scoase din parlament, legate de mâni și de picioare afară de parlament, ele nu-și pot arăta voința și dorința lor decât în presă. — Aceasta e cauza că tabloul luptei mari ce decurge, nu e complet. Dar' știind odată înclinațiile și dorințele ce le au popoarele nemaghiare din Ungaria, ușor ne putem închipui complet tabloul acesta.

În situația grea ce ni-s'a creat, avisați deocamdată la rolul de spectatori, pentru noi e de un interes cu atât mai mare să urmărim cu atenție dezvoltarea lucrurilor dincolo de Leitha, ca la timp oportun să ne știm orienta.

Prin redeschiderea de nou a reichsrathului chestiunea pactului a intrat într-o nouă fază, care ne prezintă următoarea situație.

La sfârșitul lui August, după visita ambilor prim-ministri la Ischl, s'a stabilit între ei o înțelegere în privința pactului, care se ține în secret, dar' din multe publicațiuni și fapte se pare că ea ar fi fost cam de următorul cuprins:

Ministrii Thun și Bánffy s'au înțeles, ca să încheie pactul așa cum s'a fost stabilit proiectele între Badeni și Bánffy. Anume Thun să mai convoace odată, pentru ultima-oară reichsrathul, — care probabil va continua cu obstrucția — și apoi să-l disolve definitiv și să se aplice faimosul §. al 14-lea.

Reichsrathul s'a convocat, dar' calculul celor doi miniștri nu s'a potrivit, pentru-că opoziția germană a abstat dela obstrucție.

O adevărată minune aceasta, pe care aproape nime nu 'și-a putut-o închipui înainte. Afară de 5 membri ai fracțiunii Wolff-Schönerer, nime n'a mai apărut obstrucția și pertractările din dietă au decurs în perfectă ordine. — Asta a fost prima greșală, ulterior dovedită, în calculul contelui Thun cu Bánffy.

A doua nenorocire pentru el a fost, că 'i-s'a dovedit, că nu dispune de o majoritate sigură în parlament, care să-i voteze proiectele de pact așa cum le-a prezentat.

S'au mai adaus la acestea încă și alte lucruri neplăcute.

Bánffy a declarat în dietă, că asupra ridicării cuotei pentru Ungaria nu există între el și Thun nici o înțelegere. Ministrul de finanțe austriac, Dr. Kaizl, a declarat însă că e o condiție *sine qua non* a pactului, ca cuota Ungariei să se mărească.

Această veste neplăcută pentru Maghiari Dr. Kaizl a înfrumusețat-o cu câteva complimente la adresa Maghiarilor. Aceste complimente din partea ministrului ceh pot să mai aibă și scopul de a câștiga pe Maghiari pentru pretenșiunile Cehilor, cari culminează în realizarea regatului coroanei sfului Venceslau, — dar' e sigur, că ele au fost desaprobatate de toți Nemții.

N. F. Presse a constatat, că Dr. Kaizl n'a vorbit ca un ministru austriac, ci

ca un politician de partid ceh. *Fremdenblatt* asemenea a desaprobat pe Dr. Kaizl.

Unicul ministru german al cabinetului Thun 'și-a dat apoi abdicarea și a fost înlocuit cu baronul *Dipauli*, Neamț catolic, șeful unui partid care nu e prieten nici al Cehilor, nici al Maghiarilor și care are pretenșiunea — după-cum serie organul cel mai competent *Vaterland*, — să introducă în proiectele lui Thun și mai mari îmbunătățiri, în favorul Austriei, și contra *Maghiarilor*, cari se identifice cu *Ungaria*.

Astfel contele Thun va fi adus în impas de a nu pute face să treacă proiectele sale de pact așa cum le-a formulat în înțelegere cu Bánffy.

Dacă ar vrea să-și asigure o majoritate sigură, Cehii și Slovenii îi vor cere jertfe mari, pe cari acordându-le va provoca și mai mult pe Nemți, cari și de altfel îi sunt dușmani. De aceea se crede că contele Thun va trebui să pice.

Scăpat din impasul obstrucției Thun a ajuns în alt impas prin încetarea obstrucției. Cu el tot rău stă și Bánffy, pentru-că ori-cine ar urma după Thun, nu va pute să-i ofere proiecte decât tot mai dasavantajoase decât cele actuale.

Cu atât mai puțin, dacă după Thun ar urma un guvern mai dușmănos față cu Maghiarii, de cum e cel actual. Și asta e mai probabil după toate semnele ce se vedesc. În special unele foi maghiare presimțesc ridicarea curentului antisemit, reprezentat prin *Luenger*, care pășeste tot mai curajos contra guvernului, și care se știe ce fel de simpatii are pentru Maghiari. Ce va urma vom vedea în seurt. Un lucru e de constatat: Tot mai mult forțele din Austria se concentrează în contra Maghiarilor. Și asta numai spre binele popoarelor poate fi.

Sibiu, 8 Octombrie n.

„*La pensée slave*“. Ziarul *Slavilor de sud* »*Il pensiero slavo*«, din *Triest*, care de 10 ani a apărut în limba italiană, apărând interesele slave, — acum 'și-a schimbat — nu direcțiunea, ci limba, și a început să apară franțuzește, cu titlul »*La pensée slave*«. Ca motiv al schimbării aduce, că *Italia e de tot în mâna Germaniei*, pe când *Francezii*, popor cult, simpatizează cu libertatea popoarelor din monarhia austro-ungară.

»*Kölnische Zeitung*«, publică în nrul dela 4 Oct. un simptomatice articol. Face imputare lui Bánffy că a negles a-și împlini datoria națională. Întreținând se realizeze independența economică a Ungariei, la care ar fi avut drept. Mai ales că asta o pretindeau speciale interese naționale politice ale »maghiarimei care se luptă pentru existență«.

Dipauli și Maghiarii. »Egyetértés« scriind despre noul ministru austriac, zice:

»Cu el a ajuns la guvern unul dintre cei mai mari dușmani ai Ungariei, un bărbat, care 'și-a dezvoltat talentele sale, de altfel foarte desemnate, în școala contelui *Hohenwart*«.

Caracteristic e, că dintre toate ziarele »*Reichswehr*« e mai însuflețit de noul ministru, — și se știe, că »*Reichswehr*« nu e amic Ungurilor.

„*Pesti Hirlap*“ amenință *Austria*. Zice, că actualele proiecte de pact cu *Austria* pot avea în *Ungaria* mare majoritate.

Dar' alte proiecte nu pot găsi un singur partinitor. Dacă *Austria* ar cere un pact mai favorabil, atunci *Maghiarii* se declară independenți.

Ucazul lui Bene.

— O voce maghiară. —

Articolul nostru, despre atentatul renegatului dela Lipova, e relevat de foaia ungurească, »*Alkotmány*«.

După-ce reproduce textul maghiar al ordinației, numitul ziar constată, că ordinațiunea e pur și simplu greșită.

Mai apoi întreabă: »Dar' judecătoria cercuală, este ea instituțiune de a propaga limbi?«

»Noi cei naivi credeam, până acum, că e instituțiune de justiție«.

Numita foaie constată mai departe cu date statistice, că în districtul Lipovei majoritatea absolută sunt Români, urmează Nemții și apoi minoritatea disparentă a Ungurilor.

Noi din parte-ne ne mărginim a reproduce unele din comentariile numitei foi:

»Între astfel de relațiuni de limbă judele cercual Bene a edat o ordinațiune absurdă, superficială și neprecugetată«.

»Ce a voit cu această ordinațiune?«

»*Va naște resens în Nemții cei cu simfăminte maghiare... va potența nemulțumirea Românilor...*«

»*La judecătoria cercuală din Budapesta nu se comite păcat în contra limbei maghiare, când domni juri ascultă nemțește pe Jidanii, cari nu știu ungurește? Se împlă această zălnic. Rugăm pe ministrul de justiție să nimicească ordinațiunea dlui Bene, căci Nemții și Românii din cercul Lipovei, încă sunt totmai așa cetățeni ai statului, ca Jidanii din Budapesta*«.

Cel puțin »așa« zicem noi, și — luăm act.

O sărbare mișcătoare.

Dela Oradea-mare ne vine acum o veste îmbucurătoare. Tocmai acum, după-ce am văzut un tip așa de respingător al intoleranței confesionale, în persoana canonicului *Lauran*, ne vin vesti despre niște momente înălțătoare ale iubirii frățești, cari s'au văzut cu prilejul inaugurării noului institut de credit »*Bihoreana*«.

Momentele acestea dovedesc un spirit luminat și înalt, care singur ne poate ajuta și mântui în vremurile grele ce ne-au ajuns pe toți.

Fie ca acest spirit, singur vrednic de numele frumos al creștinismului și singur corăspunzător veacului de libertate și progres, să rămână vecinic între noi, operând minunate făpturi spre binele neamului întreg. De acest spirit s'au condus »*Bihoreana*«, și de sigur frumoase roade va aduce *Bihorului* întreg.

Eată raportul »*Familiei*«, despre îmbucurătoarele momente, cari ne-au emoționat și vor emoționa, sântem siguri, tot sufletul bun românesc:

Înăugurarea »Bihorenei«.

Sâmbăta trecută, la 1 Octombrie n., s'a ținut în Oradea-mare o sărbare, care, prin însemnătatea și frumuseța sa, a electrisat pe toți aceia cari au luat parte, căci o manifestare atât de imponentă a ființei românești din părțile acestea, nu s'a mai văzut în orașul nostru.

Sărbarea aceasta a fost înăugurarea institutului de credit și economii »*Bihoreana*«, societate pe acții în Oradea mare.

Importanța unui astfel de institut în Bihor este mai mare decât ori-unde; eată cuvântul pentru care înființarea a fost întâmpinată cu căldură din toate părțile și pentru care direcțiunea s'a crezut datoare a lua hotărârea, ca înăugurarea să se facă cu o solemnitate mai mare decât aiurea.

S'au aranjat un șir de festivități, care toate împreună au ridicat sărbarea la nivelul unei adevărate sărbători mari.

Acestea, conform obiceiului de buni creștini, au început la biserică. Membrii direcțiunii, ai comitetului de reviziune și funcționarii institutului, s'au întrunit dimineața la orele 8 în splendidul local al institutului, pe al cărui frontispiciu tot din dimineața aceea o imponentă inscripțiune vestea, că acolo s'a arborat noul institut românesc »*Bihoreana*«.

Este de bun augur pentru viitorul institutului, că localul seu se află tocmai între cele două biserici române din piața Sf. Ladislau.

De aceea cu toții s'au dus în corpore atâtău în catedrala gr-cat., unde canonicul Moise Neș, dimpreună cu preoții canonicul onor. Ioan Moga, Samuil Ciceronescu și capelanul D. Murășanu au oficiat liturgie ocațională.

Au fost de față în biserică Pr. S. Sa Episcopul Mihael Pavel, prepositul Teodor Kőváry, canonicii George Juhász, Artemiu Sarkady, dimpreună cu alți preoți.

Bisericanii gr-or. au fost reprezentați prin protopresbiterul Toma Păcală și presbiterul Andreiu Horváth.

Din inteligența română oradană câțiva bărbați, mai mulți tineri și o cunună de dame, îndeosebi soțiile membrilor din direcțiune.

După terminarea serviciului divin, au trecut toți în biserică gr-or. română, unde liturgia a început la orele 9.

A oficiat părintele protopresbiter Toma Păcală, asistat de preotul Andreiu Horváth și de capelanul I. Bode.

Din clerul gr-cat. am văzut acolo pe canonicii G. Juhász, Moise Neș și pe capelanul D. Murășanu.

În sfârșit s'a cântat, conform tipicului, »*Împărate ceresc*« și solemnitatea s'a terminat.

De aici tot publicul s'a dus în localul institutului, unde preoții ambelor confesiuni au făcut deodată sfeștănia.

Din partea gr-cat. a sfințit apa canonicul Moise Neș în sala de ședințe a direcțiunii; câtă vreme, în localul din front al comptabilului, a îndeplinit aceeași funcțiune protopresbiterul Toma Păcală, asistat de părintele Andreiu Horváth.

În decursul acestui serviciu, publicul a umplut toate salele și la ușile deschise cântările rituale ale ambelor confesiuni se contopiau în un întreg armonios și nedespărțit.

Apoi preoții au sfințit toate încăperile; în urmă tot publicul, domni și dame, au sărutat crucea.

A fost un moment foarte înălțător, când se întâlniră cei doi preoți oficanți.

Protopresbiterul gr-or. Toma Păcală prin o sublimă inspirațiune românească, a sărutat crucea ținută de canonicul gr-cat. Moise Neș, care la rîndul seu inspirat de aceeași simțire, a sărutat apoi crucea protopresbiterului.

Această scenă mișcătoare a emoționat pe toți, raze de bucurie străluciau în ochii tuturor și o fericire negrăită cuprinsese toate inimile.

Sub impresiunea aceasta s'a întrunit, apoi direcțiunea, după depărtarea publicului, în ședință plenară prima în frumusețea local, în care a discutat agendele cele mai urgente.

Dintre aceste relevăm că președintele, în calitatea sa de cassar interimar, a prezentat o dare de seamă despre versămintele ce a înscas dela adunarea constituantă din Maiu; avocat al institutului, la propunerea directorului executiv, s'a ales Dr. Aurel Lazar, care în urmarea acesteia renunțând la postul de membru în direcțiune, în locul seu a fost ales Dr. Nicolae Popoviciu.

În același timp, comitetul de reviziune a ținut ședință de constituire, alegându-se președinte Toma Păcală, notar Samuil Ciceronescu.

Astfel întregul personal se compune astăzi așa:

Diracțiune: Președinte: Ioșif Vulcan; vicepreședinte. Nicolau Zigre. Membri: Ioșif Roman, Moise Neș, Petru Pantea comerciant; Dr. Nicolae Popoviciu, medic; Demetriu Horváth, preot; V. Ignat, avocat în Belș; Ioșif Moldovan, preot în Orileag.

Director executiv: Dr. Coriolan Pap (membru și în direcțiune).

Comitetul de reviziune: Președinte: Toma Păcală.

Notar: Samuil Ciceronescu.

Membri: Sava Raicu, prim-comptabil la »Victoria«; Dr. Ioan Nichita, avocat și membru în direcțiune la »Silvania«; Dr. Ioan Buna, avocat.

Funcționari: Comptabil: Ioșif Diamandi; cassar: Clement Hossu; avocat: Dr. Aurel Lazar.

După încheierea ședințelor, membrii direcțiunii prime, ai comitetului de reviziune și funcționarii s'au fotografiat împreună într-o amintirea acestei zile neuite, destinând un exemplar din acest tablou pentru sala de ședințe a direcțiunii.

La meazău un banchet foarte vesel a încheiat șirul festivităților, la care — ferește — s'au pronunțat multe toast însuflețite.

LIBERTATEA

de JOHN STUART MILL.

— Traducere de Teodor V. Păcășian. —

II.

Libertatea cugetării și a discuțiunii.

(Urmare).

Să trecem acum la a doua parte a motivării, și lăsând la o parte presupunerea, că o idee oare-care pusă în circulație ar fi falsă, — s'o luăm de adevărată și să examinăm de valoare 'i-se poate atribui atunci, când adevărul cuprins în ea nu se poate discuta liber și pe față?

Ori-cât de neplăcut e pentru omul, care are o firmă convingere, să recunoască singur că părerea sa poate fi din împlărire greșită, — el ar trebui să iee totuși în considerare, că ideea sa, ori-cât de adevărată ar fi, se poate considera numai ca dogmă moartă, ear' nu ca adevăr viu, câtă vreme nu e discutată îndeajuns de repetite-ori și fără nici o frică.

Există un fel de oameni (din fericire acum nu atât de numeroși ca mai nainte), cari găsesc că e suficient dacă cineva primește fără dubitare aceea-ee ei țin de adevărat, cu toate-că nu cunoaște motivele acelei păreri, pe care n'ar pute să o apere nici contra celui mai slab atac.

Dacă le reușește acestor oameni să-și acopere opiniile cu autoritatea, natural că ei își închipuiesc, că atunci, când ar permite ca ideile lor să fie puse la îndoială, nimic bun, ci numai rău ar pute să se producă.

Acolo, unde domnește influența lor, e aproape imposibil ca opinia transmisă să fie respinsă cu prudență și precauțiune, deși aceasta s'ar pute face ușor și fără știință. Rare-ori se exclude discuția cu desăvîrșire, ear' dacă se face loc discuției, credința care nu se bazează pe convingere dispare în fața celei mai mici aparențe de motive.

Să presupunem însă, lăsând la o parte această posibilitate, că adevăratele idei e legate de spirit, legată însă ca un prejudiciu, ca o credință, care, independentă de motive, nu suferă examinare.

Drumul acesta nu e cel adevărat pe care ființa înțeleaptă poate ajunge la adevăr. Asta nu e cunoștința adevărului! Adevărul, care astfel se stabilește, nu e decât o superstiție, atîrnătoare de cuvintele cari propoveduesc adevărul.

Dacă e adevărat, că mintea și facultatea judecăței trebuie conservate pe seama omenirii, — cum o recunoșc cel puțin protestanții, — în ce se pot mai bine exercia aceste facultăți din partea ori-și-cui decât în lucruri, cari ating lumea atât de mult, încât ea află de necesar ca asupra lor să se nască idei nouă.

De este ceva, ce contribuie mai mult ca ori-ce la conservarea recunoașterii, aceasta e considerația față de motivele opiniei proprii. Ori-ce părere ar avea

oamenii despre lucruri, cari pentru adevărata credință au să fie în prima linie luate în considerare, — ei trebuie să poată susține apărarea cel puțin în contra obiecțiilor simple.

Mulți vor zice așa: »Invățaii nu-mai se cunosc motivele opiniei lor! Nu urmează de aici că ideile trebuie rosite ca o rugăciune, fiindcă nu se aude nici-o dată o contrazicere la adresa lor! Cel-ce învață geometrie, își notează în minte nu numai regulile, ci și învță și va înțelege și demonstrarea; și ar fi nebunie a zice, că a rămas în neștiință cu privire la motivele adevărurilor geometrice, pentru-că nu aude pe nimenea denegându-le, sau încercându-se să le combată!«

Fără îndoială! Și o astfel de instrucție, e suficientă la un obiect, cum e matematica, unde nu se poate zice nimic cu privire la partea incorectă a chestiunii. Particularitatea dovedirii adevărului matematic este, că toate motivele sunt pe o parte. Aici nu există obiecționare, și nu există răspuns la obiecționare.

Dar' adevărul, la ori-ce chestiune, în care e posibilă o diversiune de păreri, depinde dela *cântărirea motivelor combatante*, înșirate în două rânduri. Chiar și în științele naturale, e posibilă totdeauna o nouă expunere a faptului, d. e. teoria rotațiunii pământului nu a rotațiunii soarelui, *filigiston* în locul *oxigenului* etc., și trebuie lămurit, că de ce nu e corectă teoria cealaltă. Până nu se face aceasta, și până nu știm noi cum s'a făcut aceasta, nu vom înțelege motivele ideilor noastre.

Dacă ne întoarcem privirea acum spre chestiuni nespuse de complicate, ca morala, religia, politica, raporturile sociale și afacerile zilnice — vom vedea, că trei părți din motivele aduse în luptă pentru o idee, le formează motivele aparente, înșirate pentru combaterea opiniei divergente. (Va urma).

Vorbirea lui Lueger.

— Rostită în ședința dela 5 Octombrie n. a reichsrath-ului. —

Din vorbirea aceasta, care s'a remarcat foarte mult, dăm următoarele părți:

Dep. Dr. Lueger: Antevorbitorul (dep. Schlesinger) a încheiat cu o dorință dela inimă și eu doresc, ca aceasta să se și împlinească la timp; căci ce folos vor avea popoarele Austriei, dacă pe stimații domni (ministri) îi va lua dracul numai după votarea pactului; ar fi cu mult mai bine, dacă acest lucru s'ar întâmpla înainte de votare. Nu e plăcut a ține aici într'una monologuri; domnii cari sunt la aparență mai puțin pentru pact, tac tăcerea pestelui. Numai dl de Jaworszki are întotdeauna destinația a proroci în scurte cuvinte profetice popoarelor Austriei soarta lor.

Caracteristică este și ordinea proiectelor, cu toate-că e posibil, că ea provine din întâmplare. Proiectele pactului încep cu trei legi, în cari e vorba de introducerea *valutei de aur*. Aceste trei proiecte nu sânt altceva decât un mare compliment, pe cari îl fac ministri de finanțe în *fața saului cu bani*.

Precum senatorii trebuiau să aducă jertfe zeilor înainte de a intra în senat, așa aduc jertfe ministrii noștri de finanțe *vșfelului de aur la înțrarea în oficiu*. În privința aceasta toți ministrii de

finanțe sânt deopotrivă; același lucru l-au făcut ministrii cei înainte de Martie și cei de după Martie, precum și cei de mai înainte, ministrii *centraliști*, precum o face acum ministrul de finanțe *federalist*. Poate-că în Austria ar merge trebile mai bine, dacă *acest post s'ar șterge*.

A patra lege se ocupă cu banca austro-ungară. Se vede clar, că ministrul de finanțe face *Maghiarilor o adâncă închinăciune* și le prezintă ca un cadou pe tasă banca austro-ungară. Se aude formal zicând: Luați-o, fie a voastră și pe deasupra și banii mei.

Vorbind despre statistică zice:

»Știința statistice se folosește pentru de a se face să se creadă ceva, ce de altcunumimenen nu ar crede-o. Cei mai mari meșteri în arta aceasta sânt *Maghiarii*. Ei se încearcă a dovedi cu date statistice, că ei plătesc prea mult, dând 30 de procente; just ar fi să dea numai ceva peste 20%. Dacă ar ajunge aici ar dovedi, că e just să plătească numai 10%, apoi că n'au să plătească nimic și ajunși aci, tot cu statistica ar dovedi, că *noi avem să le dăm ceva*.

E foarte trist, că guvernele noastre până acum n'au fost decât servitori devotați, — nu, aserviți ai guvernului maghiar.

Presidentul *Lupul*: Dl orator a folosit o expresiune, pe care nu o pot lăsa să treacă fără a o desaproba. (Aprobări demonstrative pentru Lueger).

Dr. Lueger: Aici s'au spus lucruri și mai urite contra ministrilor. Deosebirea e numai aceea, că pe mine mă aude presidentul, ear' pe alții nu. (Ilaritate).

Relativ la *cuotă*, pretendem o împărțire dreaptă ca un lucru de sine înfeles. În sfârșit trebuie să înceteze *ca partea cisleiticană a imperiului să plătească tribut Ungariei*. Germanii încă au plătit în o vreme tribut Ungurilor, dar' în sfârșit a venit un împărat german, care le-a impus Ungurilor ceva mai mult ca tributul. (Ilaritate în stânga extremă). Ministrii austriaci ar fi îndatorați să îngrijească, ca patria noastră să nu mai plătească tributul, dar' — totuși se nu fie așa de grosolani ca împăratul german, (Ilaritate) — aceasta poate fi rău înțeleasă — dar' se le spună totuși adevărul; se nu mai stee *plecați*, cu spatele încovoiate ca niște suplicanți *înaintea ministrilor maghiari*, ci ca ministri conștii ai Austriei, cari reprezintă într'adevăr interesele ce li-s'au concretizat. (Aprobări în stânga extremă).

Noi vrem să știm ce fel de *contracte secrete* s'au făcut cu Ungaria.

Partidelor, cari par a se înșufleși pentru pactul proiectat aparține *partida populară catolică și a Cehilor tineri*. Când pentru prima-ori am vorbit aici în modul obișnuit al meu despre relația Austriei față de Ungaria, n'am aflat nici un sprijin, dar' am avut *sprijinul partidei populare catolice* (Auziți! auziți!) și a *Cehilor*, fără deosebire dacă erau tineri sau bătrâni. (Ilaritate).

Voți, domnii mei, să vă separați de *partida populară catolică și a Cehilor tineri*, sau nu? Voți să fiți *pro* sau *contra* pactului? Încă nu se știe cu siguranță. Dacă sunteți adepți ai ministrului de finanțe Dr. *Kaizl*, atunci v'ați separat deja, atunci veți declarați pentru pactul ungar cum îl vedem aci. *Norocul și avantajul Ungurilor totdeauna a constat în aceea, că ei au exploatat spre folosul propriu lupta dintre popoarele Austriei*. (Aprobări vii în stânga). D-voastră dela *partida populară și a Cehilor tineri* aveți cuvinte amare pentru aceasta! Dar' ce faceți azi? Astăzi de dragul ordinațiunilor de limbă jertfiți *poporul* (Aprobări vii în stânga) și jertfiți *Austria*. (Noue aprobări în stânga).

m'am mai reîntors în casă, pentru-că îmi propusesem să trec Mureșul și să întru în Chirileu numai la miezul, sau după miezul nopții.

M'am culcat pe o laviță, apucat fiind de un somn adânc. Acest somn m'ia fost o binecuvântare dela Dumnezeu, căci, pentru a-mi restaura puterile de cari aveam lipsă la ostenele ce le prevedeam cu trecerea Mureșului, un somn adânc și liniștit, cum a fost acela, a plătit mult.

Cătră miezul nopții, abia a pus pcurarul mâna pe mine, și-am fost îndată în picioare. Du-te, îmi zise, că este târziu, a încetat și ploaia, dar' se grisește, că Mureșul a crescut de vișeie așa turbat.

Pcurarul m'a scos din domeniul cânilor lui, și eu m'iam îndreptat pașii cătră luntre. Întunecimea era mare, dar' totuși am dat de luntre, care, crescând apa, era legată de alt pocumb. Am numărat dela acest pocumb zece pași și, căutând cu lancea, am dat de lopată.

Implorând ajutorul lui Dumnezeu și făcându-mi o sfântă cruce, am luat lopata în mână. Dar' Mureșul crescuse grozav, valurile lui furioase băteau din țerm în țerm și urlau așa de trist, încât nu numai pe mine, care eram într'o stare foarte iritată, dar' ori și pe care om l'ar fi umplut de fiori. Problema mea era, ca aruncându-mă cu luntrea în mijlocul valurilor, să es drept la pocumbul contrar obișnuit, ca s'o pot

Astăzi vestiți, că e adevărat că ordinațiunile de limbă nu au fost odată pentru indigențele practice (Aprobări), nu au fost odată pentru egalitatea de drept, ci au fost odată pentru *ca Cehii tineri să voteze pentru pact*. (Aprobări și aplause în stânga). S'a constatat, că aceste ordinațiuni de limbă au devenit *banii lui Iuda, pe cari vi-i-au aruncat, ca să vă vindeți neamul*. (Aprobări în stânga, — strigăte: Rușine!)

În loc să vă uniți cu noi și să ziceți: Bine, voi ați cedat, voi ați încetat cu obstrucțiunea față de pactul austro-ungar, noi încă vom să vă arătam, că sântem *Austriaci*, și vom să reprezentăm odată în comun drepturile acestei țări (Aprobări sgomotoase în stânga) în loc de aceasta, d-voastră faceți *caușă comună cu Ungurii și Jidanii, cari sânt cei mai mari inimizici și opresori ai Slavilor*.

Nu veți putea vorbi în cauza aceasta, dl or, și acesta e unicul simț de rușine ce v'a mai rămas; nu voți să vorbiți pentru-că știți, că tot cuvântul e o *trădare* a celor-ce mai nainte le *apărați*.

Bestia obstrucționistă s'a arătat cuminte; ea trebură aștată și de aci atâtea ostenele să ne aște. Pentru aceasta ne-a ținut dl ministru-președinte nouă o *predică* în loc de a ține în *Ungaria*. (Aprobare viuă în stânga).

Dar' *bestia obstrucționistă* n'a fost aștată și poate nici nu va fi aștată; poate totuși se va îndeplini dorința pie a guvernului, ca pactul să se pertrăteze în *mod parlamentar*.

Eu totuși nu vreau să cred, că toți membrii ai partidului popular catolic și toți membrii ai partidei Cehilor tineri au uitat ce au promis *alegătorilor* lor.

Eu nu am agitat până acum, dar' declar, că în chestia pactului austro-ungar nu cunosc *glumă, și voi eu agita*. Pactul austro-ungar, îmbunătățirea lui, eliberarea patriei mele din sclăvia în care se află azi (Aprobări), este pentru mine o chestie de convingere. E cu totul indiferent, că cine șede pe banca aceea, pentru mine numai una există: *Onoarea Austriei și binele popoarelor acestui imperiu*. Din acest punct de vedere am început lupta contra pactului austro-ungar, din acest punct de vedere voi continua lupta până-ce în sfârșit se va lega o pace vrednică de imperiul nostru și de credința popoarelor noastre.

Sau doară am ajuns într'adevăr atât de departe, că numai noi să mai fim aici credincioși patriei și Împăratului, sau Kossuth ori spiritul lui e așa de temut acolo jos, încât să ne plecăm înaintea lui într'un chip ne mai pomenit (Aprobări sgomotoase în stânga extrema). Și pentru-că kossuthiștii se nu devină furioși, se ne lăpădam de noi înșine și să jertfim onoarea patriei noastre? Nici-când și nici-odată! Aceasta e în contrazicere cu orice simț austriac, ori-ce mod de gândire austriac. (Aprobări în stânga). Eu nu sânt conducător, și nu m'am obtrus de conducător. Eu sânt un *simpțu soldat în armata cea mare*, și-mi împlinesc ca atare datorința. Eu știu să mă supun și să ascult, un lucru, care adese-ori e mai greu ca a conduce. (Aprobări în stânga).

Dacă toți Nemții vor lucra astfel atunci sântem *neînvinși* (Aprobări în stânga) și atunci ministrul de finanțe Dr. *Kaizl* cu ministrul-president, comitele *Thun* și consorții își vor lua *castrafusele* și se vor retrage în patria lor mai restrânsă. (Ilaritate).

Încheiu cu cuvintele: *Trebuie să fie mai bine*, și dacă vrea D-zeu, va și fi mai bine.

(Aprobări vii și aplause în stânga. Oratorul e felicitat din multe părți).

Cronica politică.

Călătoria împăratului Wilhelm.

Marți, în 11 Oct. c. pleacă din Potsdam împăratul și împărăteasa Germaniei în calea lor spre Ierusalim, însoțiți de o mare suită. Se anunță oficial, că împăratul va lipsi din Germania două luni de zile. Acest timp relativ lung a înșuflet îngrijire unor bărbați politici, că oare nu se vor întâmpla complicații externe și cu deosebire interne, de oare-ce călătoria împăratului se potrivește tocmai în timpul celei mai sgomotoase vieți parlamentare. Guvernul a făcut toate pregătirile, ca nimic extraordinar să nu se întâmpe. În absența împăratului nu este lipsă de regență. Guvernul va sta în legătură constantă cu împăratul și spre acest scop va fi atașat pe lângă persoana împăratului secretarul de stat *Bülow*.

După războiu.

Daily Telegraph din Londra are o depeșă din New-York, în care se zice, că în urma unui avis telegrafic a reprezentantului din Paris Day, consiliul ministerial s'a întrunit de urgență și a luat decisiuni importante. Se zice că ministrul de războiu a pretins, că Americanii se ție pentru sine insulele Filipine. După consiliul ministrilor de externe american a plenipotențat pe Day, ca să sisteze activitatea comitetului de pace, îndată-ce Spania se va împotrivi a primi și cea mai mică condiție de pace, fixată de Americani.

În acest cas Americanii vor aranja o demonstrație de flote în apele spaniole.

1848.

Cronica anului.

Alba-Iulia, 8 Octombrie.

Ieri a intrat în fortăreața de aici un batalion al regimentului român I. de graniță între strigăte de »să trăiască Împăratul!«

(S. B. nr. 110).

Pesta, 8 Octombrie.

Comitetul revoluțiunilor ajunge la cârma țerei. Parlamentul transpune toată puterea în mâinile comitetului revoluționar. De președinte al acestui comitet e numit Kossuth.

(Kerekgyaró).

Pesta, 8 Octombrie.

Kossuth provoacă ca președinte al comitetului pentru apărarea țerei în numele Regelui și al patriei pe toți comandanții fortărețelor din Ungaria, Transilvania, Croația și Slavonia și să arboreze stindardul tricolor maghiar și să declare în scris supunerea lor la ordinele comitetului maghiar de războiu. Cei-ce vor lucra contra acestui ordin vor fi pedepsiți ca trădători de patrie. (S. B. nr. 111).

Cronica zilei.

Sibiu, 8 Oct. n.

Un început. Aflăm că dl Dr. G. Cosma, avocat din Beiuș, harnic membru al comitetului aranjator pentru adunarea generală a »Astrei« a trimis pentru »Asociațiune« un costum țărănesc original din Gurba, spre a se pune în muzeul etnografic, ce se va înființa. Comitetul central a primit acest dar și în ultima sa ședință, de Joi, a hotărât ca mulțumind dl Dr. G. Cosma să îndemne și pe alții a-i urma exemplul. — Astfel s'ar fi făcut un modest început pentru muzeul etnografic al casei naționale, și începutul l'a făcut chiar *Beiușul*.

Dela Băile-Herculane ni-se scrie: La 4 Oct. n. o pompă funebă interesantă s'a făcut aici. În această zi s'au exhumat și strămutat din vechiul cimiter în cel nou osămintele fericitului *Carol Tatartzi*, fostul arădător al băilor. Ceremoniile religioase le-a săvârșit părintele *Vas. Popovici*, fiind de față d-na Elisabeta Tatartzi cu fiecele sale, și alți membri ai familiei. Personalul de serviciu al băilor a depus o cunună pe mormânt.

În legătură cu acestea amintesc, că Carol Tatartzi se trage din o familie vechi macedo-română. Moșii lui se așezară în Lipova, de unde apoi părinții lui Maria și Nicolae veniră la 1844 aici. Ca arădător al băilor Nicolae Tatartzi se îngrijii foarte mult de bunăstarea scadelor până aci în stare primitivă, ear' prin afabilitate și înțelepciune se făcu cunoscut celor mai înalte persoane. În familia lui aflăm pe boierii Munteniei, pe metropolitul Șaguna, pe episcopul Popasu și alte notabilități.

Nicolae Tatartzi având doi fii, pe Carol și Ioan, pe cel dintâi la ținut pe lângă sine, ear' pe Ioan l'a dedicat militei și azi e colonel l'a Viena. Carol — după moartea tatălui său continuă cu înfrumusețarea și îmbunătățirea băilor deoparte, ear' de altă parte spriginește în modul cel mai plăcut pe ospații scadelor. În chipul acesta devine cunoscut în cercuri tot mai largi. În casa lui aflăm descendenți de ai principilor din România, ministri dela Pesta și Viena, ba mai mult — la anul 1887 aflăm pe Elisabeta, Împărăteasa Austriei.

Însemnătatea băilor crește, ear' onoarea lui Tatartzi e la culme. »Dar' când dobândim lumea, atunci în groapă ne sălășluim« e principiu sfânt. Și nici Tatartzi nu a fost cruțat, căci la anul 1888, în puterea vieții fiind, pe neașteptate moare și multe din frumoasele sale planuri rămân nerealizate. Durerea a fost mare și a simțit-o soția sa Elisabeta rămasă cu 2 fiice, a simțit-o fratele său Ioan, a simțit-o poporul din graniță, care prin moartea lui Tatartzi — a perdut dreptul la scalde gratuite, am perdut în genere zis un Român harnic și bun. Fie-i memoria binecuvântată!

Neolog. Subscrișii cu inima frântă de durere aduc la cunoștință tuturor rudeniilor, amicilor și cunoscuților trecerea la cele vecinice după îndelungate suferințe a iubitelui lor soț, tată și socru: *Mihailu Poparad*, ces. reg. căp. în pens., întemăntat în 3 Octombrie 1898 st. n., la 2 ore p. m., împărțit cu sfintele taine, după al 71-lea an al vieții și al 30-lea al fericitei sale căsătorii. Rămășițele pământești s'au depus spre odihnă vecinică în 5 Octombrie st. n. în cimiterul greco-catolic din loc. Fie-i țărina ușoară și memoria neuitată! Poștoră, în 3 Octombrie 1898. Ana Poparad născută Dordia, ca soție; Victor, ca fiu și Rosalia, ca noră; Elena, Mariji, Areti, ca fiice; Valeriu P. Comșa, preot, Ioan Bica, notar cercual, Alexandru Șerban, preot, ca gineri.

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Dela 48.

— Din memoriile lui Vasile Moldovan. — (Urmare).

Depărtându-se omul nostru și convingându-ne că înzădar am aștepta să ese soldații din sat, ne-am decis a părăsi acest loc, de unde tot nu puteam ajuta nimic. Anume, eu m'am hotărât a merge la Blaj, și eventual la Orlat, ca după puțină să facem posibil a se porni din oare-care va parte o mișcare românească, în urma căreia doară se vor ridica și soldații de pe acești bieți săteni, cari sânt aduși la desperare. Pop se hotărî a o lua cătră Câmpie afund, însă el fiind îmbrăcat în niște vestimente subțiri de vară, ear' eu în vestimente țărănești, trebuia, vrând nevrând, ca amândoi să mai mergem încă odată pe-acasă, spre a ne prevedea cu vestimentele necesare.

Pentru executarea acestei hotărâri nu așteptam decât să vină noaptea. Îndată ce sosi seara, din ospitalitatea pcurarului Oros am cinat, și după-ce am auzit în Chirileu sunetul dobelor și încetarea lor, Pop în vestimentele sale subțirele, cu un bêt în mână, pe ploaie și pe tină — după-ce ne-am sărutat — s'a făcut nevăzut în întunerecul nopții. Eu

lega. Prin urmare trebuie să trag luntrea după mine pe lângă țerm o mare distanță pe apă în sus, și apoi de acolo să mă slobod de-acurmezișul la vale.

Dar' dacă mă voi păzi chiar la țința unde trebuie s'ajung, și când voi pune piciorul pe uscat, vor pune și ei mâna pe mine?

Astfel de idei frământându-se în creerii mei, îmi sunau în cap, ca o moară. În urmă totuși mă decid a împinge luntrea cu lopata, până când voiui socoti, că mă aflu tocmai în mijlocul apei; apoi să-i dau curs liber după apă, până voiui lăsa dindărătul meu satul, și atunci să trag a eși la uscat într'un loc de pășune pustiu, unde eram sigur, că pe acest timp nu mă va vedea nimeni.

Cu cea mai mare luare aminte desleg lanțul dela pocumb, îl întind, fără a face sgomot, apoi așezând zală de zală pe brațe, pun piciorul în luntre. Aici încep a lega earăși lanțul zală de zală de-alungul luntrei, dar' observând, că luntrea începe a se depărta de țermuri, restul l'am scăpat fără de voe făcând un sgomot așa de tare încât cugetam, că va fi în stare a pune în mișcare toată lumea. Mă mângăiam însă cu gândul, că urletul valurilor va fi fost superior sgomotului ce îl produse lanțul.

Aflându-mă acum în matca apei dau vre-o 5—6 înieptări puternice cu lopata, și când simțeam de puterea ce mă ducea ca fulgerul, că mă aflu cam la mijlocul Mureșului, slobozii că cea mai mare luare aminte lopata în

apă, că să evit ori-ce sgomot... Înzădar, căci rezistența, ce o făceau apei cu lopata, născu o vijăietură, de care mă înfiorai. Cu mâinile lucrăm, încât curgeau sudorile de pe mine, ear' cu ochii căutam în dreapta și în stânga, ca să nu mă apropiu fără veste de țermur. Când am trecut pe lângă țermurele cel înalt, de unde am privit prin vis pluta condusă de Bărnuțiu, m'ie păru ca-și-când aș vedea o fantomă neagră pe țermnr...

Dumnezeule, să se fi auzit oare sunetul lanțului?! Ori se fi fost simțit de cineva? Tot atâta! Eu acum n'am de a alege, decât să ajung la locul fixat cu viața, sau să mă înghită valurile.

Toată această călătorie însă abia a ținut patru ori cinci minute, căci după-ce am văzut, că satul a rămas în dărătul meu, abia am avut atâta timp, ca să-mi trag țundra de pe mâneci, să o așez la picioare în luntre și să mă apuc cu toate puterile de a cârmui cu lopata, că să nu fiu răpit de apă mai la vale, unde, pentru înălțimea ambelor țermuri, nu mai era speranță de scăpare. Sudorii mari curgeau părău pe fața mea, cămașa îmi era udă în spate, așa că o puteai stoarce, și abia puteam răsufla de ostenit.

Sânt prăpădit, gândeam; nu voiui pute învinge cu puterea apei, care mă duce ca fulgerul. Încă o înieptătură, încă una și earăși alta... Într'un târziu simțesc, că ciocul luntrei a dat în petriș. Sânt mântuit... Iau țundra în

umere, ridic lanțul cu grije și, pășind afară, trag luntrea cu toate puterile să o așez după puțină pe uscat, ca să nu o ducă apa. Când mă opinteam a trage luntrea la uscat, eata că mă împedec de o tufșoară de salcă. Mare m'ia-a fost bucuria, că legând lanțul de ea, conștiența îmi e liniștită, că nu voiui face podarului supărare, ci o va afla la locul, unde eram sigur, că o va căuta, văzând că lipsește.

Astfel trecând peste apa furibundă și favorit de o întunecime fără păreche, într-o depărtare potrivită am ocolit întreg satul și mai mult prin cucuruze numai, am ajuns drept cu casa părintească, care era tocmai în capul satului din sus, de unde pornisem cu luntrea.

O liniște mormentală mă asigura, că în sat doarme totul și că pot pași fără grije în internul sesuinei. De tot ce mă temeam, era numai împrejurarea, să nu mă tradaze câinii proprii.

Părăsesc cucuruzele și trecând peste drumul ce duce nemijlocit pe la fundul grădinilor, dau spini înlaturi de pe un gard de gunoaie și cu o săritură mă aflu în grădina proprie.

Ajuns în grădină am oftat odată adânc... Că de ce simțiri eram stăpănit, și-ar pute închipui numai acela, care ar pași în viață vre-odată pe această cărare.

(Va rma).

Di Mario Roques, profesor din Paris, care de multă vreme petrece aici, a fost citat azi la poliție și întrebat de-amărunt de ce învață românește, de ce la fotografie, și cu cine se întâlnește?

Se pare că guvernul, la a cărui ordin a urmat sondajul, bănuiește un spion în dl Roques. — De ce se teme guvernul?

O poveste de Carmen Sylva. »Le Gaulois« din Paris cu data de Duminecă, 2 Octombrie st. n. publică o poveste de Carmen Sylva precedată de următoarele rânduri:

Această poveste, care va face pe cei mari să cugete și pe cei mici să râdă, a fost editată în puține exemplare, pe care Carmen Sylva — M. S. Regina României — le-a distribuit persoanelor care au onoarea de a fi în anturajul Reginei. Augusta autoare a scris în limba germană textul original — reprodus în facsimile și spiritual ilustrat de compatriotul nostru dl André Lecomte du Noüy — cu o triplă traducere în franțuzește, românește și englezește.

O indiscrețiune ne-a pus în posesiunea unuia din prețioasele exemplare ale dlui Pulcinet (Titlul poveștii. N. R.) Ar fi fost păcat de a priva publicul francez de această încântătoare poveste, demnă de Andersen; nicăieri autoarea Cugetărilor unei Regine nu este atât de gustată ca în țara noastră. Carmen Sylva o știe și va găsi fără îndoială un motiv de indulgență pentru indiscreția noastră.

Dela Vârșet ni-se trimite un raport mai lung despre adunarea învățătorilor români din diecesă Caransebeșului, ținută acolo Duminecă și Luni, în 2 și 3 Octombrie n. Adunarea decurse bine. Sâmbătă seara s'a ținut serata de cunoștință. Duminecă s'au ținut 2 ședințe. Luni, ear' două.

S'au citit disertațiuni, dintre cari a provocat multă dezbateră cea a dlui Dr. Ilie Trăilă, avocat în Oravița despre chestiuni ortografice. S'a primit propunerea de a se elabora un proiect de ortografie, care se se impună școalelor; un lucru greșit acesta. Pentru că chestiunea ortografică nu e tocmai așa importantă, ear' încât ar trebui tractată și clarificată, nu adunările învățătoresci sunt chemate să o facă, ci Academia.

E pagubă, ca învățătorii să se peară în subtilități ortografice, fără importanță practică.

Luni d. a. s'a ținut un banchet. Afară de învățători au luat parte și alți frunțișari români, între cari profesorii din Caransebeș Ionaș, Dr. Ionescu și Coriolan Brediceanu, avocat în Lugoj.

Raport detaliat în alt număr.

Puține ape minerale sunt așa de răspândite și se bucură de simpatie generală ca apa minerală Franz Josef asigurată prin un trecut de 20 ani. Zece medalii din patru părți a lumii sunt documente strălucite despre aceasta. Se poate obține ori-și unde.

Praful conservativ de dinți, cunoscut pentru profunzimea și apa apăsătoare de gură, pregătite de un renumit medic de dinți, se pot căpăta în calitate bună, garantată și proaspătă la parfumeria Meltzer. Îndreptăm pe cetitori la inșuratul de azi.

Plânsoare. Mai multe femei din Făgăraș, cari au fost la țig în Seliște, s'au prezentat în redacția noastră ca să se plângă, cu indignare, contra autorităților competente din Seliște. Se zice, că au fost vre-o 15—20 de care cu ceapă dela Făgăraș la țig și autoritățile polițiene din Seliște le-au pus într-o întindătură de uliță, unde nime nu 'a știut, și n'au putut vinde nimic. Sunt cu atât mai indignate făgărașenele, că concurenții lor, Bulgarii, ar fi fost puși la locul cel mai bun, în piață, unde au vândut tot.

Paguba făgărașenilor e mare. Ele umblă acum prin Sibiu să-și vândă ceapa, spre a nu o duce îndărăt la Făgăraș.

Cântărețea Irina Vlădaia 'și-a continuat turneul său artistic în tovarășie cu baritonul Petrovici și prin Bănat. A dat câte un concert la Biserica albă, Oravița și la Vârșet, Duminecă, în 2 l. c., din prilejul adunării învățătorilor români. După-cum ni-se scrie, concertele au fost bine cercetate de Români, ear' cântărețea 'i-s'au făcut orăviți și 'i-s'au oferit admirabile buchete. Mai departe a plecat la Panciova.

POSTA REDACȚIUNII.

Sanel. Ca întreg nu ceva. Reproducem strofele din urmă, cari sunt ceva mai succese:

Când m'e uit 'la verii moarte
Și ved frunzele picând,
Simt ce-i totul: dor și jale,
Umbră numai și pământ!

Căci 'n vieța omenească
Multe toamne-'s și dureri,
Dar' puține clipe ferice
Și puține primăveri! —

Vion. Mulțumiri. »Socoteala« se va face în curând. »Entrefiletul« nu se poate publica, decât după dovezi. Dar' de ce se începem pe astfel de teme?

»Jules Verne«. Mulțumiri că 'v'afi adus aminte. Dar' nu e același. Amândoi sunt »Julii«. Unul însă e — Werner.

Invitare de abonament la „TRIBUNA“.

Cu 1 Octombrie 1898 v. încep
noue abonamente lunare, cuar-
tale, semestrale și anuale.

Domnii abonenți sunt rugați
a grăbi ou reînnoirea abonamen-
telor lor, pentru regulata expe-
diție a foil.

Abonamentele se fac prin
mandate postale și numai pentru
un timp, care începe ou prima și
se termină ou ultima luni, după
stilul vechiu.

Abonamentul anual costă . . . 14 fl. — cr.
Abonamentul semestral . . . 7 fl. — cr.
Abonamentul trimestral . . . 3 fl. — cr.
Abonamentul lunar costă . . . 1 fl. 20 cr.

Este în interesul dlor abo-
nenți, oa adresele să fie însemnate
cât se poate de corect și legibil.
Domnii abonenți vechi sunt ru-
gați a lipi pe mandatul postal
adresa tipărită dela fășile, în
oare li-s'a trimis „Tribuna“ până
acum.

Administrațiunea

ECONOMIE

Revista economică.

Situația pieței de bani. Cu începutul sezonului de toamnă relațiile din piețele de bani întotdeauna devin mai încordate prin faptul, că în acest sezon comerțul și industria reclamă mai înțepit serviciile băncilor. E natural dar', că cererea banilor să fie mai mare decât oferta — în timpul de toamnă. În piețele internaționale și în anul acesta situația este aceeași. În Budapesta și Viena însă lipsa banilor se observă în măsură neobișnuită. Și e caracteristic, că această lipsă se observă în un timp, când comerțul și industria stagnează, și bursa de bucate e aproape de stagnare.

Raportul cel mai nou al băncii austro-ungare ne explică această abnormitate. Înșiși banca a creat această situație prin faptul, că 'și-a vândut aurul în partea cea mai mare și acum forțează piața ca să-și recăștige cu cambii bancnotele incuse pentru aur. De aici se explică faptul, că portofoliul cambial al băncii s'a urcat cu 34 milioane și fața de același timp din anul trecut portofoliul e mai mare cu 50 milioane.

În Budapesta deja atât de mult s'au scumpit banii, încât cambiele comerciale au ca interese 5—6%.

Calculația obligatoare cu coroane. Budgetul statului pentru anul viitor se știe, că e calculat cu florini și cruceri și cu această calculație se pertractează în parlament. Cu toate acestea guvernul sperază, că pertractând împrejurările, încă înainte de pertractarea budgetului calculația obligatoare în coroane va deveni lege. După-cum se vestește, deja în decursul pertractării budgetului se vor transforma toate calculațiile vechi în valuta de coroane.

Tirgurile mai mici de țeară. Ministrul de comerț a împărțit un circular către orașele din provincie, prin care le atrage atențiunea asupra faptului, că tirgurile de țeară din orașele mai mici mai mult împiedică decât ajută circulația, negoțului și industria orașelor mai mari și sunt păgubitoare și pentru publicul cumpărător. Recearcă apoi camerele comerciale ca să studieze bine situația când recomandă acordarea dreptului de țig în satele și orașele mai mici.

Nouă lege pentru muncitori. Ministrul de agricultură a pregătit deja un proiect de lege pentru ajutorarea muncitorilor agricoli în cas de boală sau incapacitate de lucru. După-cum se vestește, ministrul va prezenta parlamentului încă în anul acesta proiectul din chestiune.

Mai nou.

O crimă oribilă.

Aflăm din Blaj, că ieri d. a. la 3 ore o crimă grozavă s'a săvârșit în comuna învecinată Hususcu.

DL avocat din Blaj, Vasile Olteanu, a fost împușcat de un Maghiar cu numele Orbok și a murit imediat.

După aceea bestialul atentator s'a împușcat pe sine însuși și a murit îndată.

Despre împrejurările crimei aflăm următoarele:

Orbok, proprietar decăzut, datoră »Patriei« din Blaj o sumă de bani, pentru care 'i-s'a intentat proces. Procesul îl purta dl avocat Olteanu, care a fost constrins în urmă să-și pună averea sub sechestru. În acest scop s'a dus ieri, cu executorul la Hususcu. După-ce au isprăvit lucrul Orbok a zis către Olteanu:

— Ai gătat?

— Da.

În acest moment Orbok a dat lui Olteanu două focuri de revolver în piept.

Victima a căzut, rănită mortal sub inimă. Executorul, un Jidan, a prins fuga. Orbok nu 'l-a urmărit, ci 'și-a dat șișei un glonț în cap. A murit imediat.

Vestea crimei a produs teribilă senzație. Olteanu era om popular în Blaj, avocat arhiepiscopesc, și juriscult al »Patriei«. El lasă după sine doi orfani, și de mamă și de tată.

Din Austria.

Președintele comisiunii austriece pentru cuotă a avisat pe președintele comisiunii ungare, că au stabilit următoarea proporție: 62 : 38%. La Budapesta nu pot veni până Marți.

— În comisiunea de 48 pentru proiectele de pact e ales dintre Români Dr. George Popovici.

Din Budapesta.

— Telegramă particulară.

— 8 Octombrie.

Bánffy a declinat ori-ce răspuns cu privire la pact și cuotă. Parlamentul nu va mai fi în ședințe până Vineria viitoare.

Tribuna Literară.

INFORMAȚIUNI.

»Familia«. Apare în Oradea-mare în fiecare Duminecă. Abonament: pe an 8 fl., 1/2, an 4 fl., pe 3 luni 2 fl. Pentru România pe an 20 lei. Anul XXXIV, nr. 38 dela 1 Octombrie n. are următorul cuprins: Măța cu clopot, comedie populară cu cântece și joc într'un act, de Iosif Vulcan. — Iubire, poezie de Vi-Ni. — Prietenul bărbatului (fine), de G. Mărunțeanu. — Iubite dela sat, poezie de Iulian Devale. — Gerhart Hauptmann (fine), de Traian Mihailu. — Creștințele populare, de Avram Igna. — Marea panoramă a Griviței, de Com. — Literatură. — Teatru. — Biserici și școli. — Ce e nou? — Din lume. — Căldarul săptămânii.

»Liga Română«, revistă săptămânală pentru interesele unității culturale a tuturor Românilor. Apare în București în fiecare Duminecă. Anul III, nr. 37 din 20 Septembrie 1898 are următorul cuprins: Biata Bucovină, de Suceveanu. — Raportul dintre stat și legea morală. Din presa de peste munți. — O nouă prigoană; Alegerile din Bucovina. — Nouetamii. — Portugezii despre România. — Se vaieră Ungurii. — Bibliotecă populară în țeară. — Proces pentru complot. — Speculativul Dynasticismus. — Ergebnisse der bisherrigen Nationalitäten. — Politik in Habsburg Reich, von einem Siebenbürger Rumänen. — Informațiuni.

Bibliografie.

»Orașul București«, articol retipărit din »Enciclopedia Română«, publicată sub auspiciile »Asociației pentru literatura română și cultura poporului român« de Dr. C. Diaconovich. Cu 2 planuri și 15 ilustrațiuni. (Edit. W. Krafft în Sibiu. Preț 1 leu). Sub acest titlu a apărut în zilele din urmă o interesantă broșură, care cuprinde o amănunțită descriere a capitalei române. Anume ne dă un material vast despre situația geografică, suprafața, populațiunea, aspectul, fortificațiunile, grădinițele publice, monumentele, zidurile, casarmele, administrația, finanțele orașului, despre autoritățile ce își au sediul în capitală, apoi despre instrucția, așezămintele culturale, presa, industria, comerțul, comunicațiunea, băncile, locurile de petrecere și istoria Bucureștilor. Dintre toate scrierile monografice despre acest oraș, broșura de față este fără îndoială cea mai sistematică și luându-și datele numai din publicațiuni oficiale și dela locuri competente, dă cetitorilor — nucleu — o iconă cât se poate de fidelă a stărilor din capitala României. Ea

este înzestrată cu un frumos plan al orașului la care este alăturat un registru al stradelor și zidurilor mai însemnate cu indicările necesare pentru a le găsi la moment în plan, apoi cuprinde un plan al grădinei botanice dela Cotroceni și un număr mare de ilustrațiuni de o frumseță deosebită, anume: 3 aspecte din Calea Victoriei, Bulevardul cu băile Eforiei, Bis. Antim, Balasa, Stavropoleos, Catedrala catolică, Ateneul, Universitatea, 2 tablouri ale institutului botanic, Banca națională, Teatrul Național și așezămintele Brancovenesti. Broșura se poate procura la toate librăriile.

»Naționalitatea«. Societatea noastră »Tipografia« a scos într'o elegantă broșură interesantă studiul de Max Nordau despre »Naționalitate«. Valoarea acestui studiu este cunoscută cetitorilor nostri, limbajul frumos în care »Rosmarin« al nostru a știut să-l îmbrace e gustat deja de cetitorii nostri, căci în »Tribuna« s'a publicat mai întâiu. V vorba era numai ca interesantă observațiuni originale ale genialului autor să ne rămână respirate prin atâția numeri de ziar, ci să fie colectate într'un mănunchiu, mai accesibile la cetit și meditat. Aceasta a implinit-o »Tipografia« când a retipărit articolul din »Tribuna« în broșura de față. În estensiune de 40 pagini tipărite frumos pe hârtie fină, această prețioasă broșură se trimite francat pentru 25 cr. A se adresa la librăria »Tipografia« societate pe acțiuni în Sibiu.

Sosiți în Sibiu.

În 8 Octombrie n. 1898.

Hotel »Impăratul Romanilor«: Gailă, inginer din Căneni; Agotha, locotenent din T. Murășului; Grün, Movry, Weiner, Bnkovsky, Singer, Freiwittig, Hahreiter, din Viena, Hoffmann, Lederer, Selinger, Polatschek, Goldfinger, Lang, Neumann, Rainer, Hirschfeld, din Budapesta, Thierfeld din Făgăraș, Klein din Sătmăr, comercianți.

Hotel »Neurhrene«: Ionescu cu soția, inginer din Rîmnic; Anghelănu cu soția, șef de gară din Călimănești; Vlad, Nicolau, din Cosia, Kredenz din Viena, voiajori; Gramner, voluntar; Sternheim, comerciant din Cluj.

Hotel »Meltzer«: Vișa, antreprenor din România; Strobel, neguțetor de poame din Rétfal; Karyvinsky, voiajor din Viena; Untih, comerciant din Cudjir; Ciudea preot din Seuca.

»Hotel Habermann«: Maria Radu cu copii din Rîmnic.

Teatru orășenesc în Sibiu.

Duminecă, 9 Octombrie n.

La 3 ore după amiază:

HOFGUNST.

Comedie în 4 acte, de Th. de Throta.

Seara la 7 ore:

DER VOGELHÄNDLER.

Operetă în 3 acte, de C. Zeller.

Luni, 10 Octombrie n.

DON CESAR.

Operetă în 3 acte, de Dellinger.

Începutul la 7 ore seara.

Invitare.

Membrii neactivi ai ostășimei (concediați și rezerviști), cari aparțin regimentului al 12-lea de artilerie aflători în Sibiu, cari în sensul hotărârilor publicate contează la împărțirea cu medalii comemorative iubile, sunt invitați cu onoare din partea regimentului ca să participe la festivitatea ce se va aranja cu prilejul împărțirii monetelor. la 2 Decembrie a. c. Eventualele participări trebuie înșinate în scris la regiment până în 14 l. c., dimineața la 8 ore.

Comandantul regimentului.

Cursa de măruri din Budapesta dela 6 Oct. n. 1898

Săminte	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.
dela	până	dela	până	
Grâu				
Băntăneș nou	75	9.—	9.10	76
Grâu de Tisa	75	9.20	9.30	76
Grâu de Pesta	75	9.15	9.25	76
Grâu de Alba-Reg.	75	9.20	9.30	76
„ Bacia	75	9.30	9.40	76
Grâu ung. de Nord	75	—	76	—

Săminte vechi ori noue	Soiul	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.
dela	până	dela	până
Sécără	prima	70—72	7.35
Orz	de nutreț	60—62	5.60
„	de vînars	62—64	6.50
„	de bere	64—66	7.30
Ovăs	—	39—41	5.75
Cucuraz (porumb)	băntă	—	5.20
Meiu	de alt soi	—	5.15
Hrișcă	—	—	12.25

Grâu	Soiul	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.
dela	până	dela	până
Grâu	Mart-Apr.	8.33	8.56
Cucuraz	Sept.-Oct.	8.90	8.92
Ovăs	Mai-Iun.	4.58	4.60
„	Iulie-Aug.	—	—
„	Mart-Apr.	5.70	5.72
„	Oct.	5.50	5.55

Produse diverse		S o l u t	
		dela	până
Prețul per 100 chilogrami	Sēm. de trif.	Lucernă ungurească	
	"	roșie	
	Oleu de rap.	rafinat	
	Uns. de porc	dela Pesta	62.-- 62.50
	"	dela țeară	
	Slănină	svântă	
	"	afumată	61 -- 62.
	Său		
	Prune		
	Lictar	slavon, nou	
	"	bănățeneșc	
	"	brută	
	Miere	galbenă străcurată	
"	de Rosenau		
Ceară			

Cursul pietii din Sibiu.

Din 8 Octombrie n. 1898.

Hârtie-monetă română	Cump.	9.48	vând. 9.52
Lire turcești	—	—	—
Imperial (15 R. aur)	—	19.—	19.10
Banknote 100 l.	—	126.75	127.50
Galbeni	—	5.62	5.67
Napoleon-d'ori	—	9.50	9.54
100 Marco germane	—	58.52	58.80
Livre sterling	—	11.90	12.—

Bursa de Budapesta.

Din 6 Octombrie n. 1898.

Renta de aur ung. 6%	—	—
„ 4% val. cor. 4%	—	100.25
Impunutul căilor ferate ung.	—	121.50
Amortizarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (I-a emisiune)	—	122.50
Amortizarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (II-a emisiune)	—	102.—
Bonuri rurale ung.	—	98.—
„ croate-slavone	—	99.—
Obligațiunile desp. regalilor	—	101.50
Impunut cu premiu ung.	—	156.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	—	140.—
Renta de hârtie austriacă	—	102.50
„ de argint austriacă	—	102.25
„ de aur austriacă	—	128.50
Losuri austriace din 1860	—	160.25
Acțiunile băncii austro-ungare	—	955.—
„ de credit ung.	—	—
„ de credit austr.	—	—
Scrișuri fideiure ale institutului de credit și economii „Albina“	—	102.—
Argintul	—	5.69
Galbeni împărătești	—	5.65
Napoleon-d'ori	—	9.51
Mărci 100 imp. germane	—	58.85
London 10 Livres sterlingi	—	120.15

Bursa de Viena.

Din 6 Octombrie n. 1898.

Renta de aur 6%	—	—
„ 4% val. cor. 4%	—	122.20
Impunutul căilor ferate ung.	—	100.—
Amortizarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (I-a emisiune)	—	122.—
Amortizarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (II-a emisiune)	—	101.75
Bonuri rurale ung.	—	121.90
„ croate-slavone	—	98.—
Impunut cu premiu ung.	—	156.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	—	150.—
Renta de hârtie austriacă	—	102.45
„ de argint austriacă	—	101.90
„ de aur austriacă	—	128.50
Losuri austriace din 1860	—	160.25
Acțiunile băncii austro-ungare	—	955.—
„ de credit ung.	—	—
„ de credit austr.	—	—
Argintul	—	5.69
Galbeni împărătești	—	5.65
Napoleon-d'ori	—	9.58
Mărci 100 imp. germane	—	58.95
London 10 Livres sterlingi	—	120.15

Bursa de București.

Din 24 Sept. v. — 4 ore p. m.	Casa
Renta rom. per 1875 5%	100
Renta română amort. 5%	97
Renta (Schuldverschreib.)	99
Oblig. de stat C. F. R. 6%	—
Renta rom. Rural. conv. 6%	100
Impunutul municipal 5%	97
Scrișuri func. rurale 5%	—
Idem urbane 7%	—
„ 6%	146
„ 5%	84
Banca Națională (100 lei v. n. intr.)	146.87
Soc. Dacia-Rom. (250 lei v. n.)	420

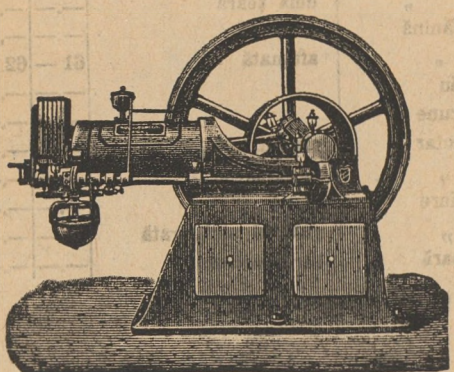
Depositul fabricii de oroloage și aurării a lui Iuliu Erős

Sibiu, strada Cîsnădiei nr. 3

trimite numai pe lângă rambursă postală		[2794] 46—58
Orologiu remontoir de nickel pentru domni	fi. 2.50 până fi. 6.—	
de otel	3.50	6.50
de goldin	4.50	6.50
de argint	5.—	12.—
de argint ruse (Tula) pentru domni	10.—	20.—
remontoir de argint pentru dame	6.—	12.—
" aur	12.—	30.—
" aur domni	20.—	100.—
Lanț de argint	1.50	3.—
" aur pentru dame	8.—	30.—
domni	23.—	75.—
Cersei și inele de argint	—80	2.—
" aur	2.—	100.—

Pentru marfă solidă și veritabilă se dă garanție în scris. Afară de obiectele sus amintite se mai află tot felul de bijuterii de aur și argint, precum și tot felul de garnituri de argint pentru masă, apoi cruci, potire, discuri, cadelnițe, lampe de altare etc. etc. pentru ritual gr.-cat. și gr.-or.

Cel mai bun atelier de repararea oroloagelor.

Important pentru toți!

Prin scutirea legală de dare a benzinei pentru lucrări industriale, precum și pentru economie este renumitul nostru

motor original „Otto“

pentru benzină
cea mai ieftină putere motorică.

Langen & Wolf,

fabrică de motor,

Viena, X., Laxenburgerstrasse 53.

Locomobilul benzin „Otto“

este cea mai bună și cea mai ieftină putere motorică, pentru ori-care economie.

Fără mașinist, fără schintei, fără nici un pericol de foc.

Informațiuni, prospecte etc. gratis.

[933] 25—52

Representant pentru Transilvania Theil & Freyler în Sibiu.

Prăvălia „Mercur“,

societate comercială pe acții în Dej,

aduce la cunoștința on. public român, că pentru sezonul de toamnă și iarnă se poate căpăta cu cele mai modeste prețuri:

Stofe pentru dame indigene și franceze, casane și parchete în cele mai moderne culori și desemnuri. Diferite zephyriuri, oxforduri și cretoane. Tot soiul de pânză și chifone pentru albituri.

Stofe bărbătești indigene și engleze dela cele mai renumite fabrici.

Papuci (ghete) și galoci pentru bărbați, dame și copii.

Pălării pentru bărbați și copii în fașonurile cele mai noi și pălării preoțești. Plapoane de chasimir, atlas și rong mari și pentru copii. Foarte frumoase covoare de spargă, tapestri și persiane.

Mare deposit de bumbacuri de brodat, împletit și tot

soiul de urz și bătut, alb, galben și colorat, direct importat din cele mai renumite fabrici din patrie și străinătate.

În branșa ferăriei: Toate soiurile de penți și ruzi, precum și fer pentru unelte agricole. Unele pentru fauri, lăcățari și măsari. Diferite cuptoare și tinichea neagră și albă.

În vâcănție: O mulțime de soiuri de cafea, orezuri japoneze, italiene și indigene. Lumini de masă și biserică. Uleiuri de masline etc. Diferite culori în firnis în doze de 1/4, 1/2 și 1 chlg., fește pentru padimenturi etc. Recusite de școală, tăblițe, caiete etc.

Rum veritabil, englez, de Cuba și Jamaica.

Vinuri naturale de masă, friptură și desert.

Vinderea se face în mare și în detalii cu cea mai mare promptitudine.

[1715] 9—10

Direcțiunea.

Szám 2850/898.

[1899] 1—3

Faeladási hirdetmény.

Felsőpán község eladja
1. a „Magura“ nevű havasi érdejének 184. kat. holdnyi részén találtató és 41.440 köbméterre becsült bukka mennyiségét;
2. a „Groapele“ nevű községi tölgy — erdő 30¹/₁₀ kat. holdnyi részén találtató és 1381 köbméter épület — valamint 1252 köbméter tűzfára becsült faanyagát
a községi irodában 1898. évi november hó 6-án d. e. 10 órákor tartandó nyilvános árverezés útján

Az 1. alatti erdőben termelő fa a kudziri palaton leszállitható; a 2. alatti erdő pedig csak egy kilométerre a szászsebesi vasúti államástól fekszik.

Kiküldési ár az előbbi fára nézve 7762 frt 50 kr., az utóbbira nézve 6525 frt 60 kr.

Bánatpénz a kiküldési áraknak 5%-a mely a legtöbbet ígérő által 10%-ra kiegészítendő.

A kiküldési áron alóli ajánlatok tekintetbe nem vehetők.

A bánatpénzzel és 50 krnyi bélyegjeggyel ellátott, zárt ajánlatok a szób. árverezés kezdetéig elfogadhatók.

A részletes feltételek felsőpán község elöljáróságánál és az alulírottak irodájában a rendes hivatalos órákban betekinthetők.

Szászsebes, 1898. évi október hó 6-án.

A járási főszolgabíró:

Dörr Albert.

Nr. 5629/898.

[1895] 2—3

Publicațiune.

În urma concluserilor aduse de reprezentanșii comunei a Zlatnei, în ședința ținută la 20 Septembrie 1898 sub nr. LXXXV. și LXXXVI. se publică cum-că: I. „Dreptul de vamă a țigului și II. Belitoarea comună“, se va da prin licitație la casa comună din Zlatna, în 22 Octombrie 1898, la 10 ore a. m. în arândă pe timp de 3 ani, conform condițiilor cari se pot vedea între orele oficiale la antistia comună din Zlatna.

Cine vrea să liciteze este dator a depune la antistia comună un vadiu de 10% în bani, sau în hârfii de valoare statorite prin art. de lege LX. din 1881 § ul 42.

Prețul strigărei este dela dreptul I. 2000 fl. 99 cr., ear' dela dreptul II. 300 fl. v. a.

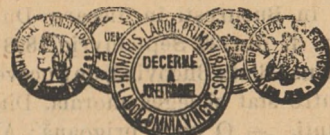
Zlatna, în 26 Septembrie 1898.

Albini,
notar.

Slăfkovits,
jude.

500 florini

plătesc celui-ce va mai căpăta vre-odată durere de dinți ori îi va mîrsoi gura după-ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 35 cr. (Pentru pach-tare 10 cr. deosebit). Erezii A. Bartilla (E. Winkler), Viena, 19/1., Sommergasse 1. — Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denuțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile, unde nu se poate căpăta, trimit 7 sticle cu 2 fl. 60 cr. franco; 16 sticle cu 4 fl. 20 cr. franco. în Sibiu: la C. Müller, apoteca la „Vultur“, în Făgăraș: la Ravay Nagy E. [643] 4—5

Funda 1863.
Sunt cunoscute în toată lumea
armonicele de mână

fabricate proprii premiate

Joh. N. Trimmel
în Viena,
VII/8, Kaiserstr. 47.

Mare deposit de tot felul de Instrumente de muzică, vioară, citere, flaut, ocarine, armonice de gară, flageolette cu glas de pasere, etc. etc.

Utensiliile musicale de oțel șviteran automate, neîntrecute în ton. [2298] 12—12.

Albumuri de muzică, sticle etc. etc.

Catalog de mostre gratis și franco.

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.

Luptele Românilor.

Articuli istorici-politici

de
Doctor Romanus.

Broșură de 120 pag. cuprinzând 16 excelenți articuli asupra mersului istoric al luptelor noastre politice. O lectură foarte de actualitate.

Prețul 50 cr.

Depositul fabricii de încălțăminte din Mödling,

str. Cîsnădiei 20.

Sibiu.

Recunoscut ca cel mai bun isvor pentru procurarea de încălțăminte durabile și ieftine.

Este deci un avantajos neprețuit, ca înainte de a-ți procura încălțăminte pentru toamnă și iarnă, să cercetezi

[1662] 12—16

depositul de încălțăminte din Mödling.

Papuci cu zug, simpli și împodobiți dela fl. 3.— în sus.

Papuci de dame, cu zug dela „ „ 2.80 în sus.

Cisme pentru domni, papuci de pănură și pănză, papuci euptuși de iarnă, pentru dame, domni, copii, forma cea mai plăcută, alegere după plac, prețuri potrivite, durabilitate mare, se pot căpăta numai în

Depositul fabricii de încălțăminte din Mödling,
str. Cîsnădiei 20.

Sibiu.

Cel mai mare câștig

în cas norocos

1.000,000

coroane.

Consemnarea alor 50.000 câștiguri.

Cel mai mare câștig în cas norocos

1.000,000 Kronen.

Speziell sind die Gewinne wie folgt eingetheilt.

Kronen	
1 Prämie mit	600000
1 Gew. à	400000
1 „	200000
2 „	100000
1 „	90000
1 „	80000
1 „	70000
2 „	60000
1 „	40000
5 „	30000
1 „	25000
7 „	20000
3 „	15000
31 „	10000
67 „	5000
3 „	3000
432 „	2000
763 „	1000
1238 „	500
90 „	300
31700 „	200
3900 „	170
4900 „	130
50 „	100
3900 „	80
2900 „	40
50,000 Gew. u. Pr. im Betrage	13.160,000

cari se trag în șese clase.

A treia loterie de clasă reg. ungară, se va începe cât mai curând. Ea cuprinde

100.000 și 50.000

losuri originale și câștiguri în bani

așadar jumătate dintre losurile existente trebuie să fie scoase conform listei alăturate și șansele de câștig, după-cum în general e cunoscut, sînt enorm de mari.

De tot vin treisprezece milioane 160.000 coroane la sigura sortire. Câștigul cel mai mare în cazul cel mai norocos e

un milion coroane.

La o comandă grabnică se primesc încredințări pentru losuri originale după plățul stabilit:

întregi losuri orig. de cl. I. fl. 6.—
jumătăți de „ „ „ 3.—
pătrare de „ „ „ 1.50
optime de „ „ „ 0.75

cari se trimit prin rambursă sau după trimiterea înainte a unei liste oficiale se vor trimite stimatele noastre clienți îndată după efectuarea tragerii; proiecte oficiale se trimit la cerere gratis. Precum e cunoscut, tragerile se fac în public sub inspecțiunea guvernului reg. ung.

[1892] 1—12

Deci ne rugăm a trimite comanda la tot casul înainte de

15 Octombrie a. c.,

pentru-că numai atunci putem garanta trimiterea.

A. Török & Comp.,

prim-colector

al loteriei de clasă priv. reg. ung.

Budapesta, V., (Váci-Körnt) 4/A.

Epistolă de comandă pentru a fi tăiată. D-lor A. Török & Comp., Budapesta.

Mă rog să-mi trimiteți losuri originale a loteriei reg. ung. priv. de clasa I, pe lângă planul oficios.

Competența de fl. } se va ridica cu rambursă. } Ce nu e de lipsă să } urmează cu assignațiune postală. } se șteargă.

Adresa exactă:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.